

Z pamiętnika pani Hanka

dn. 5 III 1939

Przyszedł mi do głowy pewien znakomity pomysł na zabawę: zostanę jurorem i będę przyznawała medale, nagrody i wyróżnienia. Urządzę konkurs. Na całym świecie organizuje się rozmaite zawody, turnieje, wyścigi i konkursy, np. na najpyszniejszy tort, najlepszego sportowca, najmilszą studentkę, najładniejsze podwórko. Rywalizować ze sobą mogą nawet budowle (np. która jest najwyższa na świecie, najpiękniejsza, najlepiej zaprojektowana, najtaniej wykonana). Ja postanowiłam zorganizować konkurs na **miasto idealne** dla dzieci. **Pod uwagę będę brała różne czynniki**, np: ilość miejsca do zabawy, obecność zieleni, czy jest tam zoo i kino, czy zimą można jeździć na łyżwach i zjeżdżać z góry na sankach, a latem kąpać się w wodzie, czy budynki są ładne i kolorowe, czy są sklepy z zabawkami, czy jest świeże powietrze, czy nie jest za głośno, czy można tam godzinami siedzieć w parku i wymyślać ciekawe historie, czy o mieście tym można poczytać, czy mieszkają tam inne dzieci, czy nazwa nie jest za trudna do wymówienia, itd. Oczywiście w konkursie będzie mogła wystartować również Stalowa Wola, chociaż istnieje od niedawna, a ja mieszkam tutaj zaledwie od kilku miesięcy. W zasadzie to dlatego wpadłam na pomysł tego konkursu, bo wszyscy dorośli wciąż zachwycają się tym miastem i nazywają je **wzorowym**. Postanowiłam sprawdzić jak to wygląda z perspektywy moich rówieśników. Ponadto gdy dorosnę chciałabym projektować miasta tak jak mój tata i wtedy będę wiedziała, co zrobić by żyło się tam dobrze dzieciom. Swoją drogą, ciekawe czy każda osoba może założyć własne miasto? Kto w dzisiejszych czasach wydaje na to pozwolenie, bo dawniej zajmowali się tym na pewno **królowie**. Ja chciałabym moje miasto założyć nad morzem albo nad jakimś wielkim jeziorem, w otoczeniu gór. Miałabym wówczas piękne widoki. Nasza Stalowa Wola w moim konkursie ma na pewno wielkiego plusa w kategorii **położenie**, gdyż mieszkamy w otoczeniu wspaniałych lasów, co dzieciom bardzo się podoba. Szkoda, że nie nazwano jej bardziej poetycko, na przykład Leśny Gród. Kolejnym minusem jest to, że nie ma tutaj zamku ani ślicznie dekorowanych kamieniczek, ale może to się zmieni gdy upłynie trochę czasu i Stalowa Wola nie będzie już taka młoda i pokryje ją patyna wieków. Tak, według mnie **zamek** w mieście bardzo się przydaje. Albo przynajmniej **ratusz**. A w ostateczności choćby **fontanna** – jest wtedy miejsce, gdzie można się umawiać – jak w L., gdzie mieszkaliśmy przed przyjazdem tutaj. Najładniejszą fontannę widziałam w czasie ubiegłorocznych ferii, które spędziłam w kurorcie w T., dochodząc do siebie po przebytej grypie. Spróbuję ją narysować ku pamięci, gdyż w przyszłości chciałabym zaprojektować coś podobnego w moim mieście. A zresztą, nie będę się rozdrabniała i spróbuję już teraz naszkicować **plan mojego idealnego miasta**. Będzie **funkcjonalne, piękne**, ale zadbam także o to by miało niesamowitą, bajkową **atmosferę**. Od czego powinnam zacząć? Jak zaczyna się miasto?

MAŁE CO NIECO DO MYŚLENIA I DZIAŁANIA

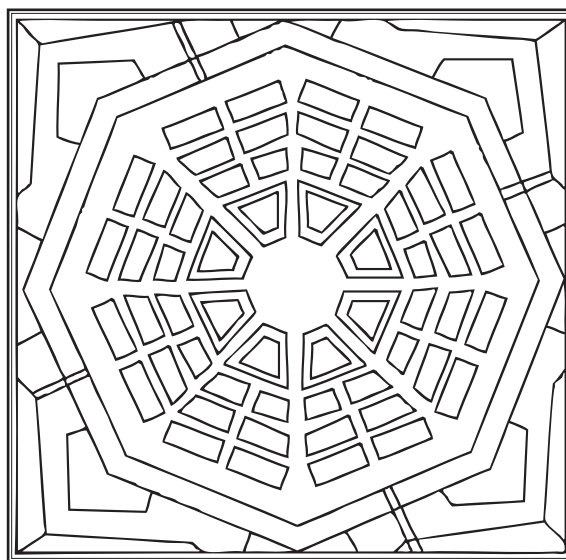
💡 Hania wymyśliła ciekawą zabawę: chce urządzić **konkurs na miasto idealne dla dzieci** i przyznawać zwycięzcom **medale**. Miasta będzie oceniała pod różnym kątem, np. czy jest w nich wystarczająco dużo miejsca do zabawy lub czy ich nazwę można łatwo wypowiedzieć.

⚙️ Jak Ty wyobrażasz sobie miasto idealne dla dzieci?

💡 Idea „**miasta idealnego**”, czyli innymi słowami **doskonałego**, zapewniającego swym mieszkańcom **idealne warunki** do życia, od wieków zaprzętała umysły ludzi zajmujących się architekturą. Pomysł ten szczególnie intrygował artystów renesansowych w XV i XVI stuleciu, projektował je m. in. Leonardo da Vinci. Co ciekawe twórcy ci uważali, że przestrzeń oraz architektura miasta idealnego **wpłyną na powstanie idealnego, szczęśliwego społeczeństwa** i ściśle wiążą się z postawami i wartościami, jakimi kieruje się człowiek.

⚙️ Zastanów się, w jaki sposób otaczająca nas przestrzeń wpływa na nastrój, dobre samopoczucie i kondycję człowieka. Co zadbane, estetyczna okolica mówi o społeczeństwie, a czego sygnałem może być chaos architektoniczny, nieporządek, przypadkowość zabudowy?

⚙️ Czy wiesz jak zarządzane jest miasto? W jaki sposób mieszkańcy mogą wpływać na charakter miasta? Jak wyobrażasz sobie wzorowo zarządzane miasto?

Plan idealnego miasta, Witruwiusz

💡 Według **renesansowych** wyobrażeń w mieście idealnym powinien panować **ład architektoniczny, symetria i piękno**, a wszystkie elementy przestrzeni powinny ze sobą **harmonijnie współgrać** i pozostawać w **zgodzie z naturą**. Świat przyrody odgrywał ważną rolę w projektowaniu **idealnych miast** zwłaszcza w epoce baroku, kiedy to mistrzowsko łączono architekturę, ciągi komunikacyjne i założenia parkowe (np. Wersal). Artyści obu tych epok zwracali uwagę również na funkcjonalność poszczególnych części miasta oraz bezpieczeństwo.

⚙️ Zastanów się, jakie funkcje spełnia miasto. Gdybyś miał możliwość zaprojektowania miasta, jakbyś je urządził, aby było funkcjonalne dla mieszkańców? Weź pod uwagę transport, sklepy, mieszkania, dostęp do usług, a także udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, itp.

 Według Hani dobrze jeśli w mieście znajduje się zamek lub fontanna. Poniżej znajdziesz nazwy kilku obiektów. Oceń, które z nich są w mieście niezbędne, przydatne, a które uzupełniają, ułatwiają i wzbogacają (np. kulturalnie, rozrywkowo, rekreacyjnie) życie mieszkańców.

LODZIARNIA MUZEUM
WODOCIĄG CMENTARZ
SZPITAL SZKOŁA GALERIA
HANDLOWA BASEN
BIBLIOTEKA ULICA MOST
RONDO LOTNISKO URZĘDY
ŚWIĄTYNIA SKWER
BUDKA TELEFONICZNA
SKLEP SPOŻYWCZY POMNIKI
OGRÓDEK DZIAŁKOWY
SKLEP ODZIEŻOWY ZAMEK
PRZEDSZKOLE PARK
ŚCIEŻKA ROWEROWA RATUSZ
FONTANNA PLAC ZABAW
DWORZEC AUTOBUSOWY
RESTAURACJA POSTÓJ TAXI

Ze względu na **walory widokowe** Hania założyłaby swoje miasto nad morzem lub jeziorem, w otoczeniu gór. O wyborze danej lokalizacji w ciągu wieków decydowały jednak sprawy bardziej przyziemne. Już w **starożytnych traktatach** zwracano uwagę przede wszystkim na kwestie **bezpieczeństwa** oraz **zdrowia** mieszkańców.

 Zastanów się: dlaczego zalecano zakładać miasta na wzniesieniach; otaczano je murami; unikano sąsiedztwa bagien; lokalizowano je nad rzekami?

 Biorąc pod uwagę historyczne wyobrażenia o mieście idealnym porównaj je z powstającą w latach 30. XX wieku Stalową Wolą. Przyjrzyj się jej architekturze, planowi, oceń w jaki sposób nowe miasto powiązано ze światem przyrody. A w jaki sposób starano się zapewnić mieszkańcom Stalowej Woli bezpieczeństwo? Dlaczego na powstanie nowego miasta wybrano taką lokalizację?

Hania zastanawia się, od czego zaczyna się miasto i kto wydaje pozwolenie lub decyduje o założeniu nowych miast.

Sprawdź, dlaczego w latach 30. XX wieku doszło do powstania Stalowej Woli.

Jak sądzisz, jak wyglądał proces powstawania miast w ciągu wieków? W tabeli poniżej znajdziesz różne słowa i zwroty. Zastanów się, w jaki sposób są one związane z rozwojem osadnictwa, procesem powstawania miast i wyboru ich lokalizacji.

rzeka szlak handlowy kopalnia
morze jezioro
ośrodek władzy (np. zamek) droga
rzemiosło urodzajna równina
ośrodek kultu (np. ważne sanktuarium)
tradycje osadnicze targ przemysł

💡 Miasto możemy określić jako skupisko ludzi, pełniące funkcje nierolnicze, charakteryzujące się intensywną zabudową o znacznej wielkości.

⚙️ Sprawdź w słowniku, co to jest gród i podgródzie.

⚙️ Dlaczego można je nazwać załęczkami miast?

💡 Wiele europejskich metropolii, takich jak Paryż, Wiedeń lub Kolonia rozwinęło się z **rzymskich obozów wojskowych**, które z czasem przekształciły się w **osady obronne i miasta**.

⚙️ Popatrz na plan typowego rzymskiego obozu wojskowego i podpisz na nim bramy, obwarowania, namioty, główne ulice (zauważ pod jakim kątem się przecinają), oraz forum – czyli centralny plac.

⚙️ **PLAC** w mieście zawsze spełniał bardzo ważną rolę. Sprawdź, co łączy **RYNEK**, **AGORĘ** oraz **FORUM** i jakie są między nimi różnice.

RYNEK

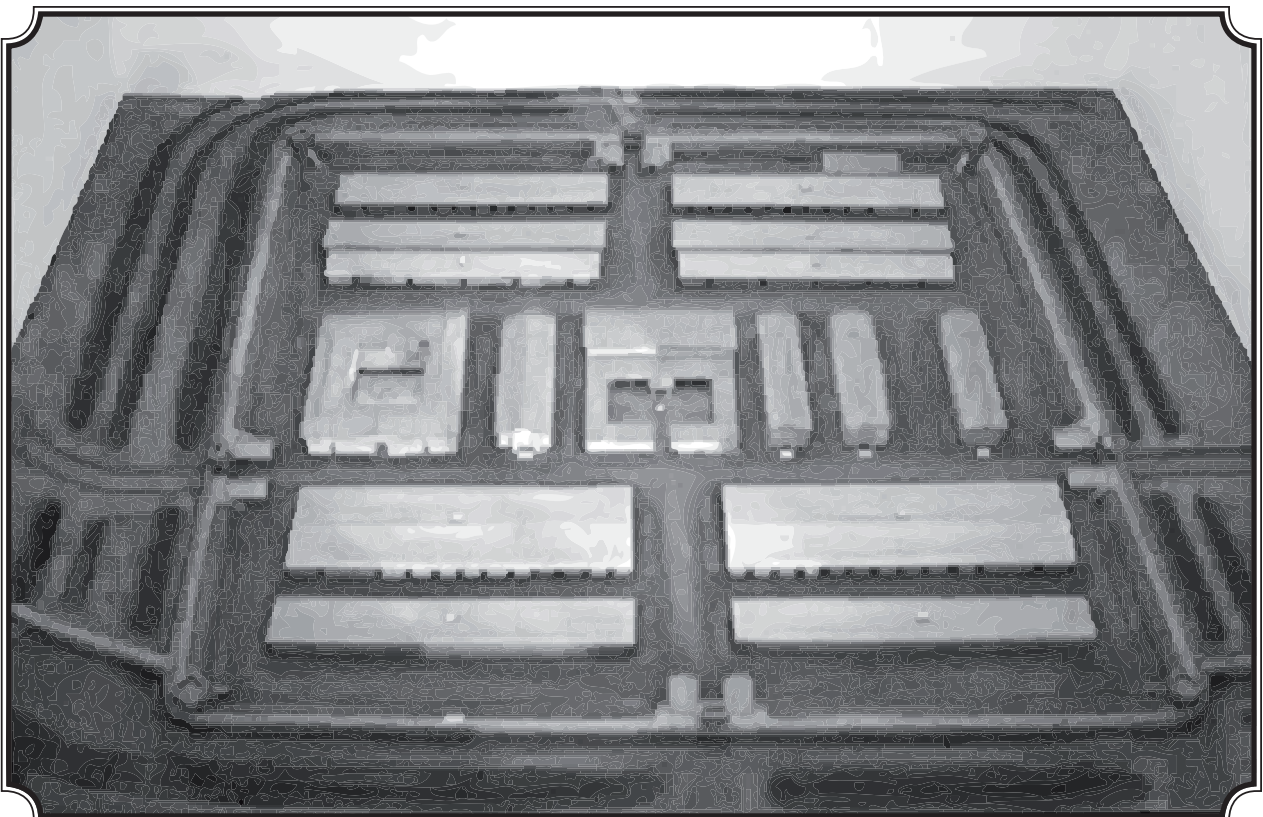
.....
.....
.....

AGORA

.....
.....
.....

FORUM

.....
.....
.....

Oto współczesne logo Krakowa. Przyjrzyj się mu i spróbuj odgadnąć do czego ono nawiązuje?

W 1257 roku Kraków **został lokowany**, czyli innymi słowy jego mieszkańcy uzyskali pewne **nowe prawa** (np. mieszkańcy przez 6 lat nie musieli płacić żadnych opłat na rzecz księcia), **inaczej zorganizowano jego zarząd** oraz **na nowo wytyczono jego układ urbanistyczny** (urbanistyka od łac. słowa *urbs* – miasto – nauka o planowaniu miast i osiedli oraz ich dziejach), czyli sposób zabudowy. Został on oparty o **idealny model szachownicy**. Układ ten odnaleźć można w wielu miastach.

Popatrz na plan Krakowa i poruszając się ruchem konika szachowego odczytaj hasło.

Hasło: _____

Człowiek ten **zajmował się organizacją** lokowanego miasta lub wsi i pośredniczył między właścicielem terenu, a osiedlającymi się na nim ludźmi. Z reguły zostawał potem **wójtem** lub **sołtysem**. Lokacje nowych miejscowości oraz ponowne lokowanie starych stosowano, aby rozwinąć dany obszar, zagospodarować go, przyciągnąć osadników, podnieść dochody i obronność ziem. Lokacje przeprowadzono według **ustalonych reguł**, w Polsce korzystano przy tym z tzw. **prawa magdeburskiego, średzkiego, chełmińskiego i lubeckiego**.

 Wyobraź sobie, że jesteś moźnym właścicielem sporego obszaru ziemi i wraz z zasadźcą zastanawiasz się jak przyciągnąć osadników do nowego miasta. Co byś im zaproponował?

.....
.....
.....
.....
.....

 Jakie widzisz podobieństwa między lokacjami miast sprzed wieków, a powstaniem Stalowej Woli?

 Co to znaczy, że miasto powstało na surowym korzeniu?

 Sprawdź, co w latach 30. XX wieku skłaniało ludzi do osiedlania się w Stalowej Woli?

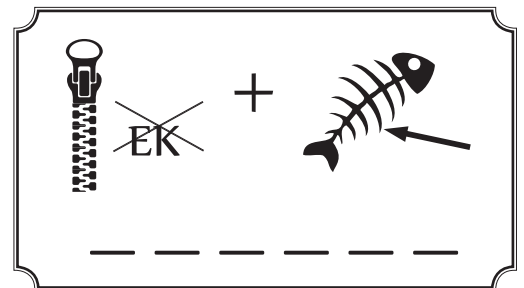
 Co to są prawa miejskie? Czy wiesz, że w Polsce istnieje wiele miejscowości, które niegdyś były miastami, ale straciły ten przywilej? Czy znasz taki przypadek? Sprawdź jak to wyglądało ze Stalową Wolą.

 Hania zastanawia się, czy każdy może założyć własne miasto. Dzisiaj miasta nie mają właścicieli, natomiast w minionych wiekach istniały **miasta królewskie, cesarskie**, biskupie, czy **prywatne** – należące do szlachty.

 Z czyjej inicjatywy powstała Stalowa Wola?

 Co to były państwa-miasta? Czy znasz jakiś współcześnie istniejący przykład miasta-państwa?

 Po rozwiązaniu rebusu poznasz nazwę pewnego **polskiego miasta prywatnego**, zaprojektowanego od zera w XVI wieku. Ze względu na swój unikatowy układ urbanistyczny zostało ono w XX wieku wpisane na **listę światowego dziedzictwa UNESCO**. Jest przykładem **idealnego miasta renesansowego**, pełniącego zarówno funkcję twierdzy jak i rezydencji właściciela.

 Nazwa tego miasta pochodzi od nazwiska fundatora Jana Zamojskiego.

 Przeanalizuj nazwy kilku polskich miast i spróbuj powiedzieć wszystkie skojarzenia, jakie z nimi masz (np. Kraków – Krak, Wawel, smok, tradycja)

- WARSZAWA
- CZĘSTOCHOWA
- BIAŁYSTOK
- GDAŃSK
- KRYNICA
- POZNAŃ
- KIELCE
- RADOM
- PRZEMYŚL
- WROCŁAW

Planując swoje **idealne miasto** Hania chce zadbać o różne rzeczy, także o jego bajkową, niezwykłą atmosferę. Projektując wzorowe miasta w ciągu wieków myślano o ich funkcjonalności, obronności i pięknie, ale brano pod uwagę także kwestie związane ze światem nadprzyrodzonym i starano się nadać poszczególnym elementom symboliczny wymiar. W przypadku Z_____ jego architekt, **Włoch Bernardo Morando** zaplanował miasto w taki sposób, aby układ najważniejszych budynków w mieście przypominał **postać leżącego człowieka**: rezydencja właściciela odpowiadała głowie, katedra i akademia płucom, ratusz na rynku głównym – sercu, główna ulica – kręgosłupowi, a ulice poprzeczne i elementy murów (bastiony) ramionom i nogom.

Patrząc na plan Z_____ wkomponuj w niego sylwetkę człowieka, aby poszczególne obiekty architektoniczne znalazły się na właściwym miejscu.

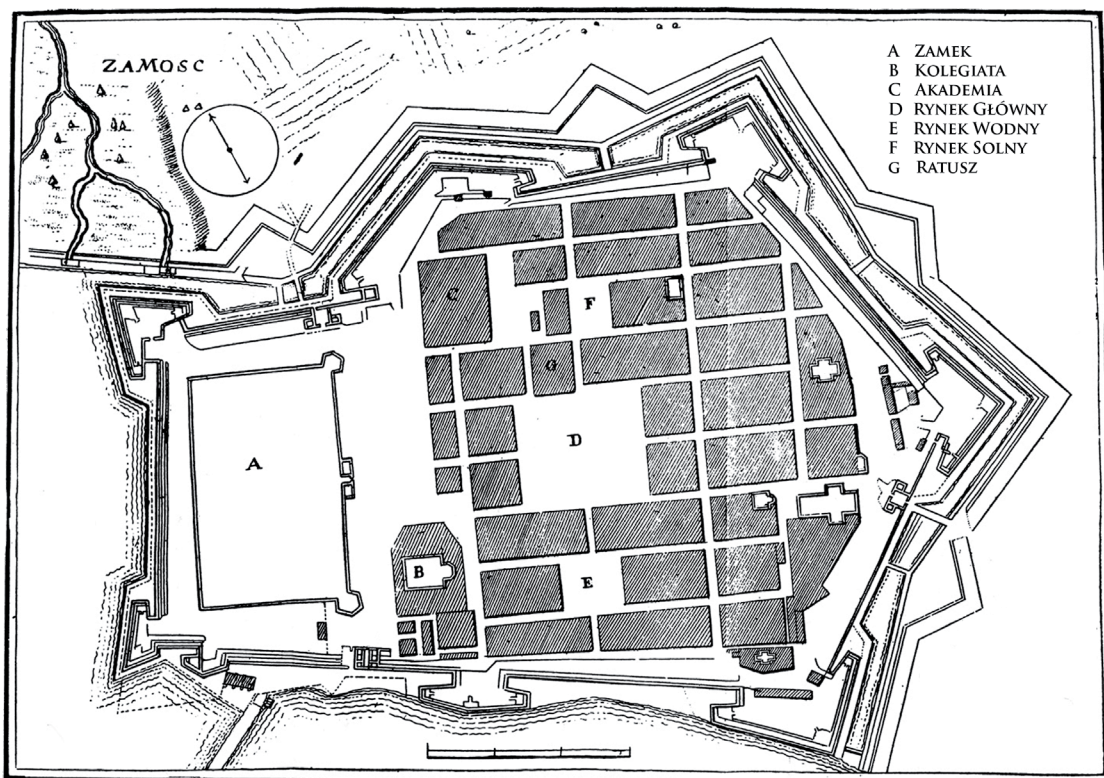
Można powiedzieć, że architekt w symboliczny sposób dał wyraz **renesansowemu humanizmowi** (czy wiesz co to jest humanizm?), nadając Z_____ ludzką skalę.

Na czym, Twoim zdaniem, polega ludzka skala w projektowaniu miast? Co z tym wspólnego może mieć np. ruch samochodowy?

Zwróć uwagę, że plan Z_____ przypomina trochę **gwiazdę wpisaną w okrąg**. Ze względu na **symbolikę** w okresie renesansu i baroku miasta idealne planowano zwykle na planie koła lub form w koło wpisanych. Dzięki temu zabiegowi już sam plan miasta miał **znamiona ideału**, jako że **koło uchodziło za symbol nieskończoności**, Boskiej Opatrzności, doskonałości, kosmosu.

⚙️ Odczytaj szyfr, aby uzupełnić informację poniżej.

a – ☉; e – ♃; g – ♄; i – ✠; l – ●; m – ○;
n – ■; r – □; u – ◆; y – ☒;

O miastach świadomie kształtowanych w oparciu o **figury geometryczne** mówi się, że są wzniesione na planie ☐♃♄◆●☉☐■☒○
----- Z kolei miasta, które rozwijały się bardziej spontanicznie i **charakteryzują się plątaniną** krętych, krzywych ulic, przypominających niekiedy prawdziwy labirynt mówi się, że są oparte na planie ■✠♃☐♃♄◆●☉☐■☒○
----- Większość miast łączy w sobie oba typy, co mówi nam o ich historii i stanowi świadectwo ich rozwoju.

⚙️ Jak typ reprezentuje plan Stalowej Woli z lat 30. XX w.?

💡 Wykorzystanie **figur geometrycznych** przy projektowaniu miasta miało wymiar praktyczny (czy listonoszowi łatwiej trafić pod dany adres w mieście na planie regularnym czy nieregularnym?) ale także – jak wspomniano wyżej – **symboliczny**. Takie miasto stawało się odzwierciedleniem **Miasta Bożego – Niebiańskiej Jerozolimy**, opisanego w Apokalipsie św. Jana. Przeczytaj fragment z Biblii zamieszczony obok.

Ap. 21, 10 – 21

I uniósł mnie w zachwyceniu na górę wielką i wyniosłą, i ukazał mi Miasto Święte – Jerozalem, zstępujące z nieba od Boga, mające chwałę Boga. Źródło jego światła podobne do kamienia drogocennego, jakby do jaspisu o przejrzystości kryształu. Miało ono mur wielki a wysoki, miało dwanaście bram, a na bramach – dwunastu aniołów i wypisane imiona, które są imionami dwunastu pokoleń synów Izraela. Od wschodu trzy bramy i od północy trzy bramy, i od południa trzy bramy, i od zachodu trzy bramy. A mur Miasta ma dwanaście warstw fundamentu, a na nich dwanaście imion dwunastu Apostołów Baranka. A ten, który mówił ze mną, miał złotą trzcinę jako miarę, by zmierzyć Miasto i jego bramy, i jego mur. A Miasto układa się w czworobok i długość jego tak wielka jest, jak i szerokość. I zmierzył Miasto trzciną poprzez dwanaście tysięcy stadiów: długość, szerokość i wysokość jego są równe. I zmierzył jego mur – sto czterdzieści cztery łokcie: miara, którą ma anioł, jest miarą człowieka. A mur jego jest zbudowany z jaspisu, a Miasto – to czyste złoto do szkła czystego podobne. A warstwy fundamentu pod murem Miasta zdobne są wszelakim drogim kamieniem. Warstwa pierwsza – jaspis, druga – szafir, trzecia – chalcedon, czwarta – szmaragd, piąta – sardoniks, szósta – krwawnik, siódma – chryzolit, ósma – beryl, dziewiąta – topaz, dziesiąta – chryzopraz, jedenasta – hiacynt, dwunasta – ametyst. A dwanaście bram to dwanaście pereł: każda z bram była z jednej perły. I rynek Miasta to czyste złoto jak szkło przezroczyście.

💡 Hania próbuje narysować swoje **idealne miasto**. Fragment Biblii, który przed chwilą przeczytałaś, inspirował wielu malarzy do stworzenia plastycznej wizji doskonałego, niebiańskiego miasta.

⚙️ Uruchom wyobraźnię i pójdz ich śladem, namaluj własny obraz. Zwróć uwagę, jaki kształt ma Niebiańska Jerozolima, ile bram do niej prowadzi, z jakich materiałów jest zbudowane. Każda cyfra i drogi cenny kruszec ma symboliczne znaczenie.

⚙️ A skoro o symbolach mowa... Co według Ciebie może symbolizować nazwa Stalowa Wola?

💡 Dziś każde miasto używa języka symboli w reklamie, by przedstawić się jako swoisty „raj na ziemi” i przyciągnąć turystów, nowych mieszkańców, biznes, studentów.

⚙️ Popatrz na kilka plakatów promocyjnych polskich miast. Do czego nawiązują? Jak się przedstawiają? Do kogo są adresowane?

💡 Rzeczywistość miast zazwyczaj odbiegała od idealistycznych, często **utopijnych projektów** (czy wiesz co to jest utopia?) i wizji. W XIX wieku na skutek **rewolucji przemysłowej** doszło do gwałtownego **wzrostu liczby ich mieszkańców**, co przed architektami i urbanistami postawiło nowe wyzwania, które w dużej mierze są aktualne i dziś, np. zanieczyszczenie środowiska.

⚙️ Zastanów się dlaczego: – rozwój fabryk spowodował powstanie osiedli robotniczych; – w takich miastach jak Nowy Jork zaczęły powstawać drapacze chmur.

 W wieku XIX podejmowano **wielkie przebudowy miast**, np. Paryża, Wiednia, czy Krakowa, często burząc starą zabudowę (w tym wartościowe, historyczne obiekty, przede wszystkim wiekowe fortyfikacje), wytyczając nowe, szersze trakty komunikacyjne, budując nowe, okazałe gmachy, a nawet zmieniając koryta rzek.

 Jak sądzisz, w jaki sposób w mieście powinno się dbać o historyczną zabudowę? Jak pogodzić zabytkową czy historyczną tkankę miejską ze współczesnymi problemami, takimi jak np. brak miejsc do parkowania w centrum, korki, zapędy deweloperów?

 Wiek XIX to okres, gdy w miastach pojawiają się nowe **wynalazki**, technologie, a przede wszystkim **środki transportu**: powstają dworce kolejowe, w użyciu są tramwaje, metro, ulice oświetlane są lampami gazowymi, a następnie elektrycznymi.

 Jakie nowinki w przestrzeni publicznej ułatwiają dziś życie mieszkańcom miast?

 W **1933** roku opublikowano dokument, którego celem było wprowadzenie nowych zasad w projektowaniu miast. Architekci zebrani na międzynarodowym kongresie w Atenach postanowili zrobić coś, aby wpłynąć na poprawę **warunków mieszkaniowych** ludzi żyjących w miastach, przede wszystkim w biedniejszych dzielnicach. W większości zamieszkiwali oni ciasne, przeludnione kamienice, ciemne, źle ogrzewane, nie posiadające udogodnień sanitarnych, o podwórkach – studniach. **Karta Ateńska** – bo taką nazwę nosił dokument wypracowany przez architektów pod przewodnictwem Le Corbusiera – postulowała m. in.:

§26. Dla każdego mieszkania ustalić trzeba godzinne minimum nasłonecznienia.

§27. Linia zabudowy wzdłuż tras komunikacyjnych musi być zabroniona.

§28. Wykonywanie wysokich budynków, korzystając z nowoczesnej techniki.

§29. Wysokie budynki muszą stać w odpowiednio szerokich odstępach, tak, by było między nimi możliwie wiele zieleni.

§35. Każda dzielnica mieszkalna musi w przyszłości dysponować terenami zielonymi dla rozsądnych urządzeń sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

§36. Niezdrowe kwartały muszą być wyburzone i zastąpione terenami zielonymi: wzrośnie wartość graniczących z nimi bloków!

Zastanów się, w jaki sposób postulaty Karty Ateńskiej wcielono w życie w Stalowej Woli. Czy powyższe postulaty Karty Ateńskiej nadal są aktualne? Z którymi się zgadzasz, a z którymi nie?

Karta Ateńska stała się podstawą urbanistyki modernistycznej, która obowiązywała mniej więcej do lat 80. XX wieku (**sprawdź, co to był modernizm!**). Pod jej wpływem zmodernizowano wiele miast, także w bloku państw komunistycznych. Chociaż wiele postulatów Karty Ateńskiej było właściwych i zachowuje aktualność także dzisiaj, niektóre efekty wprowadzenia tego dokumentu po latach są krytykowane, jak np. wyburzenie starych części miast pod nową zabudowę czy wprowadzenie zabudowy blokowej. W **2003** roku opublikowano **Nową Kartę Ateńską**, która zawiera wizję miast XXI w. Zgodnie z tą ideą współczesne, nowoczesne miasta:

- ❖ zachowują bogactwo i zróżnicowanie kulturowe wynikające z ich długiej historii i umiejętnie łączą swoją teraźniejszość z przeszłością

- ❖ są powiązane w sieci o wielorakim znaczeniu i funkcji

- ❖ są twórcze i konkurencyjne, ale jednocześnie są zdolne do współpracy i wzajemnie się uzupełniają

- ❖ przyczyniają się w decydującym stopniu do dobrobytu i wygodnego życia ich mieszkańców

- ❖ łączą harmonijnie środowisko zurbanizowane ze środowiskiem przyrodniczym

Czy rozumiesz te postulaty? Czy znajdują one odzwierciedlenie w Stalowej Woli?

Dziś z reguły narzekamy, że w miastach kontakt z naturą jest ograniczony, panuje w nich smog, hałas, a tempo życia jest przytłaczające. Istnieje jednak pewna kategoria miast, gdzie ludzie jeżdżą poratować zdrowie, dzięki walorom naturalnym miejsca.

Jak nazywa się ten rodzaj miast:

- a) sanatorium
- b) kurort
- c) letnisko

Przeciwieństwem tego rodzaju miasta jest miasto:

- a) satelickie
- b) przemysłowe
- c) partnerskie

Jak wyjaśnisz charakter dwóch pozostałych rodzajów miast ze zadania powyżej?

A czym różni się miasto stołeczne od powiatowego?

Spróbuj wymienić po trzy rodzaje obiektów spotykanych w: wesołym miasteczku i miasteczku akademickim.

Co to są:

SLUMSY

PRZEDMIEŚCIA

ŚRÓDMIEŚCIE

AGLOMERACJA

METROPOLIA ?